

ГИМНАЗИЈА
РАЗРЕД: ПРВИ
СМЈЕР: РАЧУНАРСКО-ИНФОРМАТИЧКИ
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Годишњи број часова: 36

Седмични број часова: 1

СВРХА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

Предмет музичка култура је превасходно усмјерен на буђење интереса, љубави и позитивног односа према музици и умјетности уопште. Музичка култура треба да подстиче откривање и развој сензибилитета и музикалности, те креативних, естетских и критичких способности ученика, како би временом музика постала не само знање, него и потреба сваке личности. Овај предмет треба да помогне ученицима да постану образовани слушаоци и љубитељи музике и да, поред подизања општег културног нивоа, допринесе њиховој друштвеној социјализацији, естетском и хуманом развоју. Сврха предмета се огледа и у стварању опште свијести о значају очувања и његовања музичке традиције и културе свог народа, као и поштовању музичке традиције и културе других народа.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Предмет музичка култура има за циљ социјализацију, национално освјешћивање, васпитање, али и подстицање ученика на активно извођење, слушање и разумијевање музике и умјетности, и учествовање у културном и друштвеном животу своје заједнице. Кроз развој креативности, репродуктивних и стваралачких музичких способности, формирање музичког укуса и свијести о вриједностима националне и свјетске културне баштине, те потицањем истраживања, интелектуалних способности и способности критичког мишљења ученика, развија се позитиван став према музици и умјетности, подиже се ниво његовог музичког образовања и опште културе, и доприноси квалитетнијем укључивању у савремене друштвене токове.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Посебни циљеви наставе предмета Музичка култура су да:

- подстиче развој властите музичке креативности и продуктивности ученика кроз активно бављење музиком;
- обогаћује и оплемењује друштвено-емоционални живот ученика, те се навикавају и прихватају музичку умјетност и културу као дио живота;
- упознаје ученика са изражајним средствима музике и музичком терминологијом у циљу бољег разумијевања музике и анализе музичких дјела;
- оспособљава ученике да препознају музику различитих стилских епоха, врста и жанрова, те развију способност естетског дијивљаја и критичког расуђивања;
- развија способност препознавања најпознатијих дјела, извођачких састава, инструмената и основних музичких облика, те разумијевања историјске и социолошке условљености музичке умјетности;
- кроз активно извођење (пјевање/свирање) и слушање музике, упознаје ученике са најпознатијим музичким дјелима и развија способност слушне концентрације и меморије;
- утиче на стварање и развијање навике код ученика да слушају вриједна музичка дјела и изграђују позитиван став према музичкој умјетности, прате савремене музичке токове и формирају сопствене фонотеке;
- утиче на формирање музичког укуса и критичког става према музици и умјетности уопште, те оспособљава ученике да критички анализирају музичке програме како у медијима, тако и на друштвеним мрежама;
- подстиче ученике да спознају национално (народно и умјетничко) музичко стваралаштво кроз слушање и извођење (пјевање/свирање) познатих дјела српске, али и босанско-херцеговачке музичке литературе, и да развију свијест о његовом значају, као и потреби његовог његовања у циљу очувања националне културе, традиције и идентитета;
- приближава савремену музику ученику, упознаје га са савременим обрадама дјела умјетничке и традиционалне музике, и омогућава анализу најновијих жанрова са ученицима у циљу развијања критичког мишљења о умјетничкој, али и популарној музици;
- његује хорско, оркестарско и камерно музицирање у школи, подстиче укључивање музичких активности ученика у различите школске активности (представе, музичко-поетске вечери и сл.), и на тај начин усмјерава ученике на сарадњу кроз групни облик рада користећи се музиком као универзалним језиком комуникације;

- подстиче ученике на учествовање у музичком и културном животу своје средине, као и праћење истог кроз организоване или самосталне посјете манифестација;
- васпитава ученика у духу хуманизма, патриотизма и интернационализма;
- подстиче интердисциплинарно повезивање Музичке културе са садржајима и исходима других наставних предмета, те указује на могућности примјене музике у другим врстама умјетности и наукама (медицини, психологији и сл.).

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

1. Увоє у предмет. Музика у друштву
2. Музика праисторије и Старог вијека
3. Музика средњег вијека
4. Музика ренесансе
5. Музика барока и рококоа
6. Музика преткласике и класике
7. Музика романтизма
8. Импресионизам
9. Музика 20. вијека
10. Џез и популарна музика
11. Примијењена музика
12. Додатне активности (систематизација и провјера знања, слушање музике, активно музицирање, одлазак на концерт, посјета културно-умјетничким друштвима, гледање музичких емисија и филмова)

Наставна тема: Увод у предмет. Музика у друштву			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да:	Ученик ће да:	Предмет:	Тема:
- објасни улогу и значај музике у развоју личности и друштва у цјелини; - наброји основна музичка изражајна средства;	- на основу личног искуства дискутује о значају музике у животу појединца и развоју друштва;	Историја Ликовна култура	Увод у историју

- разликује појам стила и жанра у музици; - хронолошки пореда стилске епохе у музици; - препозна химне Републике Српске и БиХ; - репродукује химну Републике Српске; - користи различите алате информационо-комуникационе технологије за креирање фонотека, стварање, обраду и употребу музике у мултимедијалним садржајима.	- наводи примјере повезаности музике са другим врстама умјетности, наукама и сферама друштва; - на основу слушних примјера препознаје основне карактеристике химне као врсте пјесме; - на основу слушних примјера одређује врсту химне; - активно учествује у извођењу химне; - Слушање музике: - Химна „<i>Моја Република</i>“ - Химна „<i>Интермецо</i>“ - користећи интернет истражује програме и апликације за слушање, стварање и кориштење музике.	Рачунарство и информатика	Општи појмови у ликовној умјетности Интернет, комуникационе технологије и сигурност на интернету

Наставна тема: Музика праисторије и старог вијека			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наведе основне карактеристике грчке умјетности; - објасни њен утицај на развој европске цивилизације.	Ученик ће да: - на основу видео и слушних примјера препознаје везу грчке трагедије са познатим музичким облицима; - дискутује о значају Грчке за развој умјетности и многих наука.	Предмет: Историја Ликовна култура	Тема: Праисторија – првобитна људска заједница, Стари вијек Општи појмови у ликовној умјетности, Умјетност праисторије и старих цивилизација,

		Српски језик и књижевност	Умјетност старог вијека
		Култура религија	Комуникација и језик, Увод у тумачење књижевности, Књижевност старог вијека
			Структура и функције религије, Типови религија

Наставна тема: Музика средњег вијека			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наведе основне карактеристике византијског пјевања, литургијског богослужења и грегоријанског пјевања; - наброји ране вишегласне облике; - наведе основне карактеристике Осмогласника и свјетовне музике средњег вијека; - активно учествује у извођењу обрађених примјера.	Ученик ће да: - на основу личног искуства дискутује о садржају литургијског богослужења и особинама црквеног појања; - на основу слушних примјера открива карактеристике грегоријанског пјевања и раних вишегласних облика; - Слушање музике: - хиландарско појање - Павле Аксентијевић „<i>Ниња сили</i>“ - грегоријански корал „<i>Gustate et videte</i>“ - Enigma „<i>Sadeness Part I</i>“	Предмет: Историја Ликовна култура Српски језик и књижевност	Тема: Рани средњи вијек, Развијени и позни средњи вијек, Јужнословенске државе и народи у средњем вијеку Умјетност средњег вијека Постанак и развој српског књижевног језика, Средњовјековна књижевност

	- Gregorian „<i>Send me an Angel</i>“ - упознаје се са садржајем Осмогласника; - учествује у заједничкој репродукцији изабраних музичких примјера; - Слушање музике: - Осмогласник „<i>Господи возвах</i>“ (4 различита гласа) - Пјевање пјесме: - „<i>Лази, Лазо, Лазаре</i>“.	Православна вјеронаука	Тајна Цркве, Свете тајне и Света Литургија
		Култура религија	Структура и функције религије, Типови религија

Наставна тема: Музика ренесансе			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препозна примјере ренесансне музике; - објасни њене основне карактеристике; - наведе најпознатије представнике ренесансе у Европи и на јужнословенским просторима и њихова најзначајнија дјела; - наброји вишегласне облике ренесансе; - објасни вишегласне облике ренесансе; - наведе ренесансне инструменте; - аудитивно и визуелно препозна ренесансне инструменте.	Ученик ће да: - на основу знања из историје дискутује о друштвено-историјским околностима; - покуша да открије везу између античке умјетности, ренесансе и хуманизма; - препознаје карактеристике музичких облика ренесансе у изабраним слушним примјерима; - Слушање музике: - Палестрина „<i>Missa papae Marcelli</i>“ - Kyrie - Ласо „<i>Matona mia cara</i>“ - на основу слушних примјера, утврђује сличности и разлике	Предмет: Ликовна култура Историја Српски језик и књижевност	Тема: Умјетност новог вијека Нови вијек. Европа и свијет од 15. до 18. вијека, Јужнословенски народи од 15. до 18. вијека Хуманизам и ренесанса

	између музичких облика ренесансе; - класификује дјела у одређене врсте музике (духовна, свјетовна, вокална и сл.); - на основу видео и аудио снимака препознаје музичке инструменте; - класификује инструменте у одговарајућу групу инструмената; - открива сличности и разлике ренесансних инструмената са данашњим музичким инструментима; Слушање музике: - Гијом Дифај „<i>L'homme Armé</i>“ - Kyrie - Јакоб Галус „<i>Ecce quomodo moritur iustus</i>“ - музички примјери са ренесансним инструментима Пјевање пјесме: - коледарска пјесма по избору.		

Наставна тема: Музика барока и рококоа			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препозна барокну музику; - наведе њене основне	Ученик ће да: - на основу слушних и видео примјера прави поређење барока и	Предмет: Историја	Тема: Нови вијек.

карактеристике и изражајна средства; - издвоји промјене у музици које су настале у бароку; - дефинише појам опере; - наведе основне карактеристике опере, најзначајније представнике у 17. вијеку и њихова дјела; - наброји основне вокално-инструменталне облике барока; - објасни основне вокално-инструменталне облике барока; - објасни даљи развој опере и основне карактеристике Глукове реформе; - наброји најзначајније барокне инструменте и представнике инструменталне музике; - наведе основне инструменталне облике барока; - објасни основне инструменталне облике барока; - препозна слушне примјере Г. Ф. Хендла и Ј. С. Баха; - наброји најзначајнија дјела Г. Ф. Хендла и Ј. С. Баха; - упореди њихово стваралаштво.	претходних епоха; - дискутује о друштвено-историјским околностима; - на основу слушних и видео примјера, препознаје основне елементе опере и њену врсту (увертира, арија, дует, хор, озбиљна и комична опера и сл.); - Слушање музике: - К. Монтеверди „<i>Орфеј</i>“ - Орфејева пјесма, II чин - на основу слушних и видео примјера дискутује о промјенама у опери; - уз помоћ интернета истражује ко су били кастрати; - Слушање музике: - Г. Ф. Хендл „<i>Rinaldo - lascia cio pianga</i>“ (инсerti из филма „<i>Farineli</i>“) - К. В. Глук „<i>Орфеј и Еуридика</i>“ - арија Орфеја - Ђ. Б. Перголези „<i>Служавка господарица</i>“ - арија Серпине - на основу слушних примјера препознаје барокне инструменте; - класификује инструменте у одговарајућу групу инструмената; - препознаје извођачке саставе у дјелима; - на интернету истражује градитељске породице	Ликовна култура	Европа и свијет од 15 до 18. вијека Умјетност новог вијека

	инструментата; Слушање музике: - А. Вивалди „Годишња доба“ (став из концерта по избору) - Ђ. Тартини „Соната ге-мол, Бавољи трилер“ (Itzhak Perlman, Vanessa Mae) - Т. Албинони „Adagio“ (Yngwie Malmsteen) - анализира слушне примјере Г. Ф. Хендла и Ј. С. Баха; - на интернету истражује занимљивости о животу и дјелима Г. Ф. Хендла и Ј. С. Баха; Слушање музике: - Г. Ф. Хендл „Музика на води“ (одломак) - Г. Ф. Хендл „Музика за ватромет“ (увертира) - Г. Ф. Хендл „Месија“ - Алелуја - Ј. С. Бах „Токата у де-молу“ - Ј. С. Бах „Друга оркестарска свита – Бадинера.		

Наставна тема: Музика преткласике и класике			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препозна музику преткласицизма и класицизма; - наведе основне карактеристике	Ученик ће да: - анализира слушне примјере преткласицизма и класицизма;	Предмет: Историја	Тема: Нови вијек. Европа и свијет од 15. до 18. вијека

преткласицизма и класицизма; - објасни основне карактеристике преткласицизма и класицизма; - препозна слушне примјере Ф. Ј. Хајдна; - наброји најзначајнија дјела Ф. Ј. Хајдна; - препозна слушне примјере В. А. Моцарта; - наброји најпознатија дјела В. А. Моцарта; - препозна слушне примјере Л. ван Бетовена; - наброји најпознатија дјела Л. ван Бетовена.	- прави поређење класицизма и претходних епоха; - дискутује о друштвено-историјским околностима; - Слушање музике: - К. Ф. Е. Бах „Трио Ге-дур за флауту, виолу и клавир“ - Adagio - анализира слушне примјере Ф. Ј. Хајдна; - на интернету истражује занимљивости о животу и дјелима Ф. Ј. Хајдна; - Слушање музике: - Ф. Ј. Хајдн „Симфонија бр. 10, Де-дур“, I став - анализира слушне примјере В. А. Моцарта; - на интернету истражује занимљивости о животу и дјелима В. А. Моцарта; - Слушање музике: - В. А. Моцарт „Чаробна фрула“ - Пјесма Папагена, дует Папагена и Папагене, арија Краљице ноћи - В. А. Моцарт „Реквијем“ (одломак) - анализира слушне примјере Л. ван Бетовена; - на интернету истражује занимљивости о животу и дјелима Л. ван Бетовена; - Слушање музике:	Ликовна култура	Умјетност новог вијека

	- Л. ван Бетовен „Концерт за виолину“, I став - Л. ван Бетовен „Соната це-мол, оп. 13“, I став - Л. ван Бетовен „IX симфонија, оп. 125“, уводни дио IV става - Л. ван Бетовен „V симфонија у це-молу“ Пјевање: „Ода радости“.		

Наставна тема: Музика романтизма			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препозна музику романтизма; - наведе њене основне карактеристике; - наведе представнике клавирске музике и соло пјесме; - препозна слушне примјере Шопена и Листа; - наброји најзначајнија дјела Шопена и Листа; - наведе представнике програмске музике и позноромантичарске симфоније и њихова најпознатија дјела; - препозна слушне примјере представника програмске музике и позноромантичарске симфоније;	Ученик ће да: - анализира слушне примјере романтизма; - прави поређење романтизма и претходних епоха; - дискутује о друштвено-историјским околностима; - анализира слушне примјере Шопена и Листа; - на интернету истражује занимљивости о животу и дјелима Шопена и Листа; - Слушање музике: - Ф. Шопен „Валцер бр. 7, оп. 64, бр. 2, цис-мол“ - Ф. Лист „Мађарска рапсодија бр. 2“ - Ф. Шуберт „Ave Maria“	Предмет: Ликовна култура Српски језик и књижевност	Тема: Умјетност новог вијека Народна књижевност

- наведе композиторе опера у Италији из 19. вијека и њихова најпознатија дјела; - препозна слушне примјере представника опере у Италији у 19. вијеку; - наведе представнике опере у Француској и Њемачкој и забавне музике 19. вијека и њихова најпознатија дјела; - препозна слушне примјере представника опере у Француској и Њемачкој и забавне музике 19. вијека; - наведе представнике словенских националних школа и њихова најпознатија дјела; - препозна слушне примјере композитора словенских националних школа; - препозна слушне примјере К. Станковића и С. С. Мокрањца; - наведе најпознатија дјела К. Станковића и С. С. Мокрањца; - активно учествује у извођењу одабраних примјера.	- Ф. Менделсон „Концерт за виолину у е-молу“ - Р. Шуман „Сањарење“ - анализира слушне примјере програмске музике и позноромантичарске симфоније; Слушање музике: - Х. Берлиоз „Фантастична симфонија оп. 14 – V став (Вјештичије посело)“ - Ф. Лист „Прелиди, симфонијска поема бр. 3“ - Ј. Брамс „Мађарска игра бр. 5“ - анализира слушне примјере опера у Италији у 19. вијеку; - препознаје карактеристике и елементе опере; Слушање музике: - Ђ. Росини „Севилски берберин“, увертира - Ђ. Верди „Риголето“, арија La dona e mobile (Л. Павароти) - Ђ. Верди „Риголето“, арија Caro nome - Ђ. Верди „Набуко“, Хор Јевреја - Ђ. Пучини „Мадам Батерфлај“, арија Un bel di vedremo (М. Калас) - анализира слушне примјере опера у Француској и Њемачкој и забавне музике 19. вијека; - препознаје музичко-сценске облике;		

	Слушање музике: - Ж. Бизе „Кармен“, Хабанера - Ж. Бизе „Кармен“, Пјесма тореадора - К. М. Вебер „Чаробни стријелац“, Хор ловаца - Р. Вагнер „Јахање валкира“ - Ж. Офенбах „Орфеј у подземљу“, Кан-кан - Ј. Штраус „Слијети миш“, увертира - Г. Дермот мјузикл „Коса“, Дај нам сунца - анализира слушне примјере музике националних школа; - дискутује о друштвено-историјским околностима у Русији, Чешкој и другим словенским земљама у 19. вијеку; Слушање музике: - А. Бородин „Кнез Игор“, Половецке игре - М. П. Мусоргски „Сlike са изложбе“, Стари замак - П. И. Чајковски „Клавирски концерт у бе-молу“ - П. И. Чајковски „Лабудово језеро“ - П. И. Чајковски „Крико Орашчић“ - Б. Сметана „Влтава“		

	- А. Дворжак „Словенска игра гемол, оп. 46, бр. 8“ - анализира слушне примјере К. Станковића и С. С. Мокрањца; - дискутује о друштвено-историјским околностима у Србији у 19. вијеку; - Слушање музике: - К. Станковић „Достојно јест“ - К. Станковић „Што се боре мисли моје“ - С. С. Мокрањац „Тебе појем“ - С. С. Мокрањац „Шеста руковет“.		

Наставна тема: Импресионизам			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наведе основне карактеристике импресионизма; - препозна слушне примјере представника импресионизма; - наброји њихова најпознатија дјела.	Ученик ће да: - анализира слушне примјере импресионизма; - препознаје музичко-изражајна средства; - дискутује о карактеристикама импресионизма у ликовној умјетности и књижевности; - Слушање музике: - К. Дебиси „Арабеска бр. 1“ - К. Дебиси „Потонула катедрала, прелид бр. 10 из I свеске“ - М. Равел „Болеро“	Предмет: Ликовна култура	Тема: Модерна и савремена умјетност

	- М. Равел „ <i>Tzigane</i> “, рапсодија за виолину и оркестар.		
Наставна тема: Музика 20. вијека			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наведе основне карактеристике музике 20. вијека; - препозна слушне примјере представника експресионизма; - наброји њихова најпознатија дјела; - препозна слушне примјере представника националних школа и нео-праваца у музици 20. вијека; - наведе представнике националних школа и нео-праваца у музици 20. вијека; - наброји њихова најпознатија дјела; - препозна слушне примјере композитора 20. вијека из БиХ и Србије; - наведе њихова најпознатија дјела; - активно учествује у извођењу одабраних примјера.	Ученик ће да: - анализира слушне примјере музике 20. вијека; - пореди карактеристике импресионизма и експресионизма; - Слушање музике: - А. Шенберг „<i>Пјеро мјесечар</i>“ - А. Шенберг „<i>Пет клавијских комада, оп. 23</i>“ - А. Берг „<i>Воцек</i>“, почетна сцена II чина - анализира слушне примјере музике националних школа и нео-праваца 20. вијека; - препознаје музичко-изражајна средства и извођачке саставе; - Слушање музике: - И. Стравински „<i>Посвећење прољећа</i>“, Жртвена игра - И. Стравински „<i>Петрушка</i>“, 2. слика - Б. Барток „<i>Румунске игре</i>“ - Б. Барток „<i>Allegro barbaro</i>“ - П. Хиндемит „<i>Соната за клавир бр. 3 - Фуга</i>“ - К. Орф „<i>Carmina Burana - бр. 1, Fortuna Imperatrix Mundi</i>“	Предмет: Ликовна умјетност Српски језик и књижевност	Тема: Модерна и савремена умјетност Народна књижевност

	- С. Прокофјев „Класична симфонија Де-дур, I став“ - анализира слушне примјере музике 20. вијека у БиХ и Србији; - упоређује развој музике у 20. вијеку у БиХ и Србији; - Слушање музике: - В. Милошевић „Пјесме са Змијања“ - В. Комадина „Поткозарје“ - М. Милојевић „Муха и комарац“ - С. Христић „Охридска легенда“, Грлица - П. Коњовић „Коштана“, симфонијски триптихон - Велика чочечка игра - М. Тајчевић „Седам балканских игара“ - К. Бабић „Какав живот човек води“.		

Наставна тема: Џез и популарна музика			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наведе основне карактеристике џез музике; - препозна слушне примјере представника џез музике;	Ученик ће да: - анализира слушне примјере џез музике; - препознаје карактеристике џез музике; - Слушање музике:	Предмет: Ликовна култура	Тема: Модерна и савремена умјетност Акцентиологија,

- наброји најпознатија дјела представника цез музике; - наведе основне карактеристике поп музике; - препозна слушне примјере представника поп музике; - наброји најпознатија дјела представника поп музике; - наведе основне карактеристике рок музике; - препозна слушне примјере представника рок музике; - наброји најпознатија дјела представника рок музике.	- L. Armstrong „<i>What a wonderful world</i>“ - B. Holiday „<i>I craid for you</i>“ - C. Parker „<i>Tico, tico</i>“ - M. Davis „<i>Tutu</i>“ - H. Hancock „<i>Cantelope Island</i>“ - Влада Маричић трио „<i>Расло ми је бадем дрво</i>“ - анализира слушне примјере поп музике; - препознаје карактеристике поп музике; - Слушање музике: - F. Sinatra „<i>My way</i>“ - E. Presley „<i>Always on my mind</i>“ - M. Jackson „<i>Billie Jean</i>“ - Adele „<i>Someone like you</i>“ - З. Чолић „<i>Tu си ми у крви</i>“ - Ђ. Балашевић „<i>Неки нови клинци</i>“ - А. Ковач „<i>Tu</i>“ - В. Георгијев „<i>Реци ми да знам</i>“ - анализира слушне примјере рок музике; - препознаје карактеристике рок музике; - Слушање музике: - Led Zeppelin „<i>Whole lotta love</i>“ - AC/DC „<i>Thunderstruck</i>“ - Metallica „<i>Enter Sandmen</i>“ - RHCP „<i>By the way</i>“	Српски језик и књижевност	Језичка култура, Увод у тумачење књижевности

	- Бијело дугме „Не спавај мала моја“ - Рибља чорба „Два динара друже“ - ЕКВ „Заједно“ - Van Gogh „Неко те има ноћас“		

Наставна тема: Примијењена музика			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препозна теме из филмова које су обрађене и слушане на часу.	Ученик ће да: - анализира слушне примјере; - препознаје улогу музике у другим умјетностима и медијима; Слушање музике: - теме из страних и домаћих филмова „James Bond“, „The Godfather“, „Mission: Impossible“, „Titanic“, „The Pink Panther“, „Hair: Let the sun shine in“, „Национална класа (Флојд)“, „Заборављени“.	Предмет: Ликовна култура Српски језик и књижевност	Тема: Модерна и савремена умјетност Увод у тумачење књижевности

Дидактичко-методичка упутства и препоруке

- Настава Музичке културе мора се реализовати на основним дидактичко-методичким принципима и требало би да представља активност која не оптерећује ученике.
- Користити различите наставне методе и облике рада који подстичу развој критичког мишљења ученика.

- Примјењивати међупредметно повезивање засновано на исходима учења. У програму су дати приједлози предмета и тема са којима је могуће направити корелације, а наставник може извршити и друге, уколико утврди да је то могуће, оправдано и у циљу бољег разумијевања наставних садржаја и стицања функционалног знања. Препоручује се сарадња са активима других наставних предмета и организовање заједничких СТЕАМ часова или пројеката.
- Користити очигледна наставна средства (дидактичке илустрације, савремену образовну и информационо-комуникациону технологију) и повезивати их са слушним примјерима и извођачком праксом.
- Користити уџбеник одобрен од Министарства просвјете и културе Републике Српске, као и другу стручну и умјетничку литературу, интернет садржаје и изворе који имају образовни карактер.
- Активно учествовање ученика у репродукцији музике развија одређене музичке, али и опште когнитивне способности ученика, појачава сензибилност за музику и било би пожељно да има и рекреативан учинак. У оваквим активностима важнији је сам процес од исхода учења.
- У свим фазама наставног процеса, ученик треба бити у улози активног учесника и истраживача, како у групним, тако и у индивидуалним облицима рада.
- Групним и појединачним пјевањем или свирањем развија се интересовање ученика за активно учествовање у музичком и културном животу своје средине.
- Сви садржаји који се остварују првенствено се базирају на доживљају музичког дјела, упознавању његовог ствараоца и карактеристика стила или епохе којој дјело припада. Садржаји се реализују кроз слушање или репродукцију музичких примјера, тј. директним доживљајем музичког дјела.
- Усмено излагање наставника треба да послужи као информација и инспирација за слушање музике када оно представља централни дио часа (око 20% излагања, 60% слушања музичког дјела у фрагментима или у цјелини у зависности од примјера и 20% закључивања, разговор са ученицима, понављање слушања одређених дијелова композиције или цјелине).
- Музички примјери се слушају поступком активног слушања – задавањем одређених задатака прије самог слушања одређене композиције или њеног дијела.
- Приликом слушања музике, стално радити на прожимању примјера из класичних стилова и жанрова који користе класични музички материјал за модерне обраде и извођење на савременим музичким инструментима. Радити на компарацији музичких примјера који се налазе у различитим стилима и жанровима.
- Музички инструменти се упознају кроз слушање одговарајућих музичких примјера. Приказати употребу инструмента у различитим жанровима и стилима, уколико је присутан у више њих. Значајне карактеристике звука и техничке могућности инструмента приказати кроз аудио или аудио-видео музичке примјере.

- Примјери су илустрацијски и не морају се слушати у цјелини, али се слушање у цјелини препоручује ако то расположиво вријеме допушта.
- Пјесме се уче и пјевају по слуху и из нотног текста. Научене пјесме пјевати тако да се гледају ноте, ради повезивања нотне слике са кретањем мелодије.
- Вербално знање о музичким врстама, облицима и музичко-теоријским појмовима не треба да иде даље од онога што се може слухом открити на датом музичком примјеру.
- Знање ученика провјеравати уз употребу музичких примјера, вербално или кроз одређене квизове, тестове (обавезан један у току полугодишта), као и писане радове у виду кооперативног учења. Активно учествовање у репродукцији музике не треба оцјењивати.
- Наставник ће пратити напредовање ученика и водити евиденцију о постигнутим резултатима сваког ученика појединачно.
- Ученици морају унапријед бити упознати са методама и критеријумима оцјењивања, а оцјењивање се мора вршити у складу са одредбама актуелног правилника о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи.
- Наставник треба да перманентно ради на подизању нивоа образовања ученика из области музичке и опште културе.
- Програм наставе музичке културе је отворен, што наставнику даје могућност да, уз обавезне садржаје, сам креира одређени дио наставе узимајући у обзир жеље, интересовања и могућности ученика.
- Наставник је обавезан да ради на формирању хора и/или оркестра у гимназији, и да ради на једногласним, двогласним и вишегласним композицијама домаћих и страних аутора. У немогућности формирања наведених састава, наставник треба оформити мање групе или камерне саставе (вокалне, инструменталне или вокално-инструменталне). Такође, кроз наведене ансамбле, поред рада на промоцији умјетничке музике треба радити и на очувању традиционалне музичке баштине нашег народа.